INSTYTUT BADAŃ EDUKACYJNYCH
Państwowy Instytut Badawczy

Protokół z XV posiedzenia
Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty

im. Komisji Edukacji Narodowej

22 października 2026 r. godz. 12:00
Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Górczewska 8, Warszawa

Członkowie Rady uczestniczący w posiedzeniu:

1. Przewodnicząca – dr Anna Beata Kwiatkowska, prof. UMK – Rada ds. Informatyzacji Edukacji MEN – Przewodnicząca Rady
2. Prof. Inetta Nowosad – Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – Druga Wiceprzewodnicząca Rady
3. Elżbieta Strzemieczna – Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy – Sekretarz Rady
4. Prof. Józefa Bałachowicz – Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – Członkini Rady
5. dr Karol Dudek-Różycki – Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych – Członek Rady
6. Adam Makowski – Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki – Członek Rady
7. Dorota Obidniak – Związek Nauczycielstwa Polskiego – Członkini Rady
8. Krzysztof Obrębski – Centralna Komisja Egzaminacyjna – Członek Rady
9. Mariusz Potasz – Rada Dyrektorów Szkół Podstawowych i Liceów Ogólnokształcących – Członek Rady
10. Wojciech Radziwiłowicz – Fundacja Odyssey of the Mind Polska – Członek Rady
11. Agata Saracyn – Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej – Członkini Rady
12. Aneta Tombarkiewicz-Olszewska – Śląskie Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych – Członkini Rady
13. Dorota Twarowska – Sekcja Wydawców Edukacyjnych Polskiej Izby Książki – Członkini Rady

Obserwatorzy prac Rady z administracji rządowej uczestniczący w posiedzeniu:

16. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
17. Ministerstwo Sportu i Turystyki

Obecni poza członkami Rady:

- Emilia Kowalczyk-Rumak – ORE
- Aleksandra Kowalska – IBE PIB
- Marcin Marciniak-Mierzejewski – IBE PIB

Porządek obrad:

1. Rozpoczęcie posiedzenia i omówienie porządku obrad
2. Informacja na temat nowych zasad recenzji metodycznej – Elżbieta Strzemieczna
3. Informacja na temat podstaw programowych dla szkół ponadpodstawowych – Elżbieta Strzemieczna
4. Dyskusja na temat podstaw programowych dla szkół ponadpodstawowych
5. Miejsce cyberbezpieczeństwa w nowej podstawie programowej – Anna Beata Kwiatkowska
6. Regulacje prawne dotycząca cyberbezpieczeństwa i wykorzystanie AI w szkole – Artur Rudnicki członek Rady ds. Informatyzacji Edukacji MEN
7. Sprawy różne i wolne wnioski

Przebieg posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia i omówienie porządku obrad.
    - Przewodnicząca Rady dr Anna Beata Kwiatkowska otworzyła XV posiedzenie Rady oraz powitała członków uczestniczących w spotkaniu w trybie stacjonarnym i zdalnym. Przedstawiła porządek posiedzenia, który został przyjęty bez zmian.
2. Informacja na temat nowych zasad recenzji metodycznej
   Sekretarz Rady Elżbieta Strzemieczna przedstawiła informację na temat nowych zasad recenzji metodycznej.
   Głosy w dyskusji:
    - Przewodnicząca Rady dr Anna Beata Kwiatkowska poprosiła o omówienie kryterium dotyczącego zróżnicowanego przedstawiania kluczowych elementów uczenia się. Wskazała na ryzyko interpretowania tego zapisu jako konieczności jednoczesnego stosowania wszystkich form prezentacji zagadnienia w jednym podręczniku. Różnorodne formy prezentacji powinny być stosowane tylko wtedy, gdy prowadzą do podnoszenia efektywności uczenia się. Zgłosiła też wątpliwości dotyczące instytucji, które mogą dawać rzeczoznawcom rekomendacje i zaproponowała dopisanie do tej listy uczelni prowadzących badania w ramach jednostek dydaktycznych dla danej dziedziny oraz kształcących metodyków przedmiotowych.
    - Sekretarz Rady wyjaśniła, że na kierunkach pedagogicznych kształcenie w zakresie metodyki nie zawsze jest wystarczające do pełnienia przez absolwentów i absolwentki roli recenzenta metodycznego podręczników szkolnych.
      Odnosząc się do kryterium zróżnicowania sposobów prezentowania treści, Sekretarz Rady doprecyzowała, że istotne jest przedstawienie kluczowych koncepcji więcej, niż jedną metodą, z wykorzystaniem elementów graficznych wspierających uczenie się.
    - Członkini Rady zgłosiła wątpliwości co do dzielenia recenzentów na merytorycznych i metodycznych. Zasugerowała uproszczenie języka kryteriów i ewaluacji. Zapytała o zasadność powoływania dwóch recenzentów merytorycznych i jednego metodycznego. Przywołała rozwiązania stosowane w Holandii dotyczące testowania podręczników z udziałem uczniów.
    - Przewodnicząca Rady zauważyła, że kognitywistyka nie zastąpi wiedzy na temat metodyki danego przedmiotu.
    - Członek Rady zapytał o możliwość recenzowania podręczników przez czynnych nauczycieli-praktyków. Sekretarz Rady odpowiedziała, że o wpisie na listę decydują zgłoszenia i kompetencje, a nauczyciele spełniający wymogi mogą uzyskiwać stosowne rekomendacje.
    - Członkini Rady zaznaczyła, że recenzent metodyczny powinien posiadać zarówno wiedzę przedmiotową, jak i znać specyfikę tworzenia podręczników. Wskazała, że ze względu na ograniczenia czasowe reformy testowanie podręczników w szkołach przed dopuszczeniem ich do użytku szkolnego jest niemożliwe, zaś sama procedura

dopuszczenia trwa od 3 do 6 miesięcy. Zaapelowała również do MEN o wsparcie w rekrutacji rzeczoznawców.
- Członek Rady poparł decyzje związane z zawężeniem zbioru instytucji rekomendujących recenzentów metodycznych oraz podkreślił potrzebę weryfikacji i aktualizacji list recenzentów merytorycznych.
- Członkini Rady zapytała o zasady oceny merytorycznej oraz o stosowanie w podręcznikach języka inkluzywnego. Sekretarz Rady wyjaśniła, że przedstawione kryteria dotyczą recenzji metodycznej, natomiast zasady oceny merytorycznej i językowej nie ulegają zmianie, a kryteria wyboru rzeczoznawców są uwarunkowane prawnie.

3. Informacja na temat podstaw programowych dla szkół ponadpodstawowych.
Sekretarz Rady Elżbieta Strzemieczna przedstawiła informację dotyczącą prac nad podstawami programowymi dla szkół ponadpodstawowych.
Głosy w dyskusji:
   - Członek Rady zapytał o to, jak należy rozumieć pojęcie „doświadczenia edukacyjne" oraz czy nie jest ich w podstawie programowej za wiele. Zwrócił także uwagę na potrzebę większej obecności historii lokalnej w podstawach programowych. Zapytał, czy znane są szacunkowe ilości godzin przewidziane na realizację podstaw programowych - ta informacja pozwoliłaby stwierdzić, czy faktycznie zgodnie z intencją zostały one "odchudzone", dając przestrzeń do pracy projektowej i innych działań.
   - Sekretarz Rady wyjaśniła, że doświadczenia edukacyjne mają stawiać w centrum aktywność ucznia podczas lekcji i uzupełniać wymagania szczegółowe. Poinformowała, że ze względów legislacyjnych np. tabele zawierające rekomendowaną ilość czasu, którą należałoby poświęcić na dane zagadnienie na nie mogą znaleźć się w rozporządzeniu, ale mogą zostać zamieszczone w komentarzu dydaktycznym.
   - Członek Rady pozytywnie ocenił propozycję podstawy programowej z biologii (w tym kwestie edukacji w zakresie seksualności i uwzględnienie najnowszych osiągnięć naukowych) oraz podstawowej chemii. Zarazem wskazał na to, że podstawa z chemii na poziomie rozszerzonym jest przeładowana, oraz że w udostępnionych materiałach brakuje siatki godzin.
   - Członek Rady omówił pojęcie doświadczenia edukacyjnego oraz zadał pytanie o kwestię tygodnia projektowego w szkołach ponadpodstawowych.
   - Przedstawicielka MEN wyjaśniła, że tydzień projektowy jest regulowany odrębnym rozporządzeniem, które dotyczy ramowych planów nauczania. Zwróciła uwagę na ryzyko, jakim byłoby traktowanie przez nauczycieli i kuratoria wskazówek czasowych jako sztywnych wytycznych.
   - Wiceprzewodnicząca Rady zasugerowała, że doświadczenia edukacyjne powinny być obecne na każdej lekcji, a szkoła nie powinna ograniczać się do wykonania tylko tych niezbędnych.
   - Członkini Rady zwróciła uwagę na trudny i nieczytelny język dokumentu podstaw programowych dla odbiorców zewnętrznych (np. rodziców) oraz na trudności np. początkujących nauczycieli w prześledzeniu, jak w ramach podstaw przyrasta wiedza pomiędzy klasami.
   - Sekretarz Rady wyjaśniła, że podstawy programowe stanowią załącznik do ustawy, zatem nie mogą zawierać wyjaśnień i poradników – te zostaną opublikowane osobno.

- Członkini Rady zwróciła uwagę na podstawę programową geografii, w której zapisano określoną kolejność wprowadzania treści w roku bazowym. Wyraziła przekonanie, że potrzebna jest większa elastyczność i to, by nie narzucać sztywnej kolejności realizowania treści w roku bazowym.
- Podczas dyskusji nad zasadnością wprowadzenia tygodnia projektowego w szkołach ponadpodstawowych członkowie Rady omówili korzyści płynące z tej formy pracy (m.in. budowanie sprawczości i umiejętności prezentacyjnych uczniów) oraz związane z nią wyzwania organizacyjne, przed którymi stoją dyrektorzy szkół. Przygotowano też stanowisko w sprawie wprowadzenia tygodnia projektowego w szkołach ponadpodstawowych.
- Rada przeprowadziła głosowanie nad przyjęciem stanowiska w sprawie wprowadzenia tygodnia projektowego w szkołach ponadpodstawowych.
  Wyniki głosowania:
  i. za: 12 głosów
  ii. przeciw: 0 głosów
  iii. wstrzymujących się: 1 głos
- Stanowisko zostało przyjęte.

4. Sprawy różne i zamknięcie posiedzenia
   - Przewodnicząca Rady poinformowała, że punkty 5 i 6 z przyjętego porządku obrad (dotyczące prezentacji oraz regulacji w zakresie cyberbezpieczeństwa) zostały przeniesione na kolejne posiedzenie Rady.
   - Wiceprzewodnicząca Rady poinformowała o osiągnięciu konsensusu w sprawie utworzenia w MEN zespołu ds. kształcenia i szkolenia nauczycieli.
   - Członkini Rady zwróciła uwagę na opóźnienia w pracach nad „Białą księgą Europy w sprawie zawodu nauczyciela".
   - Ustalono termin spotkania roboczego na dzień 5 listopada 2026 roku, podczas którego zostanie przeprowadzona dyskusja na temat podstaw programowych dla szkół ponadpodstawowych. Rada będzie przygotowywała w tej sprawie stanowisko.

_____

dr Anna Beata Kwiatkowska, prof. UMK

Przewodnicząca Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty
im. Komisji Edukacji Narodowej

Protokół sporządził:
Marcin Marciniak-Mierzejewski

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Anna Beata Kwiatkowska
Data: 2026.11.16 19:40:20 CET